

dwaars

VVD-CDA-GroenLinks

'Het CDA en GroenLinks vinden elkaar' was onlangs het nieuws. Het pleidooi in 'Een nieuwe lente' is een verademing: terug naar de samenleving, terug naar de mensen (zie CDV 4/01). En terecht wordt door beide partijen de PvdA, de zogenaamde hoeder van de publieke voorzieningen, aangevallen. Zeven jaren van grote welvaart, maar de essentiële voorzieningen zijn en worden niet aangepakt. Er wordt niet voldoende geïnvesteerd in toekomstige generaties en zorg voor de huidige generaties. En dan vragen we niet het geld over de balk te smijten zoals in de jaren '70 gebeurde. Wel mogen mensen een investering in de toekomst verwachten. Dergelijke verwijten hoor je steeds meer richting de PvdA. De VVD heeft daar minder last van, omdat zij zich minder laat voorstaan op het zijn van de hoeder van publieke voorzieningen. Hebben het CDA en GroenLinks dan de oplossing op zak? Ook niet meteen, maar zij begrijpen veel beter dat de mensen steeds meer zelf willen sturen, meepraten en meebeslissen. Laat nu de partijen regeren die begrijpen hoe waardevol en modern subsidiariteit en zelfregulering zijn. Paars is wat dat betreft door de mand gevallen. De teugels worden strak vastgehouden waar ze losser mogen (scholen en zorginstellingen) en worden losgelaten waar ze strakker moeten worden vastgehouden (het gedoogbeleid). Terecht dat de twee oppositiepartijen de schijn van het paarse succes aan de orde stellen. Maar ...'een nieuwe coalitie die ontluikt?' en dan nog

Herfkens bij ontwikkelingssamenwerking kan op de helling en worden vervangen door een op mensen en *civil society* gericht beleid. En natuurlijk hoort hier een heldere, zakelijke verantwoording bij. Alledrie de partijen zijn in staat in termen van generaties te denken, ook op financieel terrein. In het bedrijfsleven dient ruimte te zijn voor maatschappelijk ondernemen, coöperatieve structuren en publiek-private samenwerkingen. Het denken in en over de informatiesamenleving past sterk bij het gedachtegoed van genoemde partijen: van onderop gegroeide initiatieven.

Met de VVD in een coalitie wordt het CDA zelf eveneens gecorrigeerd. Het CDA mag en moet niet enkel

wel een rood-groene? Liever niet. De tot verstatelijking oeneide PvdA kan daar beter buiten blijven. Ik

de partij voor de 'zieken, zwakken en misselijken' zijn. Ze moet ook de partij zijn van de zelfstandige

In de column geven de leden van de redactie hun persoonlijke opvattingen weer. Zij hopen daarmee een aanzet te geven voor reflectie of debat.

Maar ... een nieuwe coalitie die ontluikt? en dan nog

eens gecorrigeerd. Het CDA mag en moet niet enkele

wel een rood-groene? Liever niet. De tot verstatelijking geneigde PvdA kan daar beter buiten blijven. Ik bepleit een blauw-groen-groene coalitie van VVD-CDA-GroenLinks. Wellicht klinkt dat nu net zo vreemd als 'paars' enkele jaren geleden klonk. Het CDA en GroenLinks kunnen de VVD de ogen openen voor datgene wat tussen staat en markt ligt (het SCP constateerde onlangs dat Nederland de grootste non-profit-sector ter wereld heeft!). In paars valt de VVD vreemd genoeg terug op de overheid als het niet lukt een marktsituatie te creëren. Een dergelijke coalitie zou aansluiten bij het gevoel van veel mensen: hang naar identiteit en bezinning, maar ook hard werken en geld verdienen. *De Volkskrant* gaf in een recent artikel aan dat verschillende, ogenschijnlijk tegenstrijdige, groepen elkaar weten te vinden op het punt van 'het primaat aan de samenleving'. Er sluimert een antibureaucratisch sentiment. Dat kan aangesproken worden door GroenLinks, het CDA en de VVD die sterk denken vanuit de mensen en durven verantwoordelijkheden neer te leggen bij de mensen en hun organisaties. Scholen en zorginstellingen kunnen echt vraaggestuurd worden, vanuit de mensen. Vanuit Den Haag en Zoetermeer komt dan enkel nog faciliterende en kwaliteitsbewakende regelgeving. Duurzame infrastructuur krijgt de aandacht, waarbij eveneens private bedrijven een rol spelen. In een dergelijke coalitie zullen liberalen en GroenLinks elkaar kunnen vinden bij het profijtbeingsel en 'de vervuiler betaalt', en dat toegepast op het milieu. Duurzame landbouw ligt in dezelfde lijn: realisme en idealisme koppelen. In de ruimtelijke ordening kunnen decentrale verantwoordelijkheden worden ingepast. Het étatisme van minister

de partij voor de 'zieken, zwakken en misselijken' zijn. Ze moet ook de partij zijn van de zelfstandige ondernemers, het bedrijfsleven, solide staatsfinanciën en een degelijk veiligheidsbeleid. GroenLinks zal het CDA aan de andere kant bij de les houden. In deze coalitie kan vrijheid worden gekoppeld aan verantwoordelijkheid en solidariteit. Krijgen private organisaties in combinatie met publieke voorzieningen de ruimte en wordt recht gedaan aan individuen, juist in hun leefomgeving. Voor de VVD is deze blauw-groen-groene coalitie interessant omdat ze als wellicht de grootste van de drie partijen de premier kan leveren. Voor GroenLinks omdat ze nu kan tonen wat ze waard is als regeringspartij. Voor het CDA is het interessant om de verbinding en de spil te zijn tussen 'voormalige communisten en *hard line* kapitalisten'.

Natuurlijk, ook nu weer zal het CDA zich voor de verkiezingen niet durven uitspreken voor een voorkeur van welke coalitie dan ook. Dat is jammer, want door duidelijk te kiezen voor een VVD-CDA-Groen Links kabinet zouden de christen-democraten zich markeren: sociaal en *no nonsense*, zakelijk en betrokken, oog voor de mensen en 'de schoorsteen moet ook roken', partij van de samenleving. Sterker, door nu een realistisch alternatief te presenteren, kan het CDA weer echt een rol spelen. En de concepten voor het regeerakkoord liggen er reeds in recente geschriften van het Wetenschappelijk Instituut over duurzaamheid, gezondheidszorg, financieel beleid, onderwijs en gezinsbeleid.

Frank A.M. van den Heuvel

mr. F.A.M. van den Heuvel